

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Ion Guzun,
a judecat în ședință publică recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Stalingrad din 01 septembrie 1943, în cauza penală privindu-l pe

Pascaru Valerian Ivanovici, născut în anul 1908, originar din s. Petrești, județul Bălți, RSSM.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Districtului militar Stalingrad din 01 septembrie 1943, Pascaru Valerian a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, la 5 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani.

2. Potrivit sentinței inculpatul a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind pe teritoriul ocupat de către trupele germano-române, la 20 iunie 1942, și-a trădat patria și s-a angajat benevol la serviciu în armata română ca ostaș de rînd în batalionul nr. 993 de infanterie. Ajutînd inamicul în lupta împotriva armatei roșii, la 25 decembrie 1942, odată cu înfrîngerea forțelor armatei germane, inculpatul a fost luat în plen de armata roșie.

3. La 19 august 2014, Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocînd temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al Districtului militar Stalingrad din 01 septembrie 1943, în privința lui Pascaru Valerian, încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

În argumentarea recursului în anulare, recurentul a invocat următoarele:

- potrivit prevederilor art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată;

- în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;

- probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către Pascaru Valerian a infracțiunii prevăzute de art. 58 alin. (1) „a” Cod penal al RSFSR, adică pentru trădare de patrie, nu au fost acumulate, iar sentința de condamnare a fost pronunțată doar în baza declarațiilor inculpatului, fără a cerceta și alte probe;

- inculpatului i s-a încălcat dreptul la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie;

- condamnarea lui Pascaru Valerian pentru trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat sentința pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil;

- hotărîrea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Nicora Timofei, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecînd recursul în anulare în baza materialelor din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărîrile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală stipulează, că *prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.*

Totodată, art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condamnate pentru „trădare de patrie”, de aceea condamnarea lui Pascaru Valerian pentru faptul că locuind pe teritoriul ocupat de către trupele germano-române, la 20 iunie 1942, și-a trădat patria și s-a angajat benevol la serviciu în armata română ca ostaș de rînd în batalionul nr. 993 de infanterie. Ajuțînd inamicul în lupta împotriva armatei roșii, la 25 decembrie 1942, odată cu înfrîngerea forțelor armatei germane, inculpatul a fost luat în plen de armata roșie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat sentința pronunțată.

Reieșind din cele constatate și din prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Pascaru Valerian, cu casarea acesteia, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,-

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează sentința Tribunalului militar al Districtului militar Stalingrad din 01 septembrie 1943, în cauza penală privindu-l pe Pascaru Valerian Ivanovici, în partea condamnării lui în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Decizia publicată la 28 octombrie 2014.

Președinte
Judecători

Nicolae Gordilă
Liliana Catan
Elena Covalenco
Iurie Diaconu
Ion Guzun